

FORSKNINGSRAPPORT

DRENGE AKADEMIET

Trivsel, læring og personlig
udvikling for drenge på kanten
2013-2014

AARHUS UNIVERSITET

Lektor, ph.d,
Frans Ørsted Andersen,
Skoleforskning, IUP (DPU)

© 2014 LøkkeFonden
og forfatteren

Design:
Hjaltelin Stahl

Fotograf:
Lars Erik Andersen

Med bidrag fra:
· Fil. Dr. og lektor Poul
Nissen IUP (DPU) AU
· Forskningsassistent Siw
Maria Sundroos Heede (AU)
· Specialestuderende
Maria Overgaard (AU)
· Afdelingsleder, lærer,
Annemette Jeppesen
(Hunderupskolen, Odense)

Kopiering fra denne rapport
kan kun finde sted på de
institutioner, der har indgået
aftale med COPY-DAN, og
kun inden for de i aftalen
nævnte rammer.

Forlagsekspedition:
Dafolo A/S
Suderbovej 22-24
9900 Frederikshavn
Tlf. 9620 6666
Fax 9843 1388
E-mail: forlag@dafolo.dk
www.skoleportalen.dk
www.dafolo-online.dk

Varenr. 7386
ISBN 978-87-7281-986-0

RESUMÉ

I sommeren 2012 igangsatte LøkkeFonden pilotprojektet "DrengAkademiet" - en tre uger lang 'summer camp' for 23 drenge i udskolingsalderen, som havde klaret sig dårligt gennem hele deres skoletid og mistrivedes. Igennem en kombination af intensiv faglig og personlig læring fik drengene en ny mulighed for at indhente noget af deres faglige efterslæb. Pilotprojektet viste markante faglige og personlige forbedringer hos drengene, og på den baggrund valgte LøkkeFonden i 2013 at udvide projektet, så 100 drenge fra hele landet fik mulighed for at komme med på DrengAkademiet 2013.

Formålet med denne forskningsrapport er at undersøge, hvilken betydning og effekt DrengAkademiets arbejde i sommeren 2013 har haft i forhold til elevernes læring, trivsel, personlige udvikling og motivation for skolegang.

Baseret på de indsamlede data, som primært består af fokusgruppeinterview med elever og lærere samt faglige test i stavning, læsning og matematik, kan det konkluderes at DrengAkademiet 2013 har haft en meget stor effekt og afgørende betydning for elevernes læring, trivsel, personlige udvikling og motivation.

I rapporten fremhæves bl.a. følgende konklusioner:

- Eleverne har generelt forbedret deres faglige niveau markant i læsning, stavning og matematik.
- Fokus på den enkelte elev og hans mål, niveau, interesser og behov har skabt øget motivation for skolegang blandt drengene. Et fokusområde som både elever og lærere efterlyser i folkeskolen.
- Der generelt er sket en klar forbedring af elevernes trivsel og motivation for skolegang.
- Der er sket en generel forbedring af drengenes sociale kompetencer.

INDHOLD

01. Indledning - Danmark har et drengeproblem	7
Forskningsspørgsmålet	9
02 Den teoretiske baggrund	11
De syv karaktertræk	11
Trivsel ifølge Seligman	13
De syv karaktertræk og trivsel	14
Indre motivation og selvregulering	15
En kritisk vinkel	16
03 Datagrundlaget	21
Fokusgruppeinterviewene	21
De faglige prøver	22
04 Interviewguide - for både elever og lærere	27
05 Analysestrategi	29
06 Tematisk analyse - fokusgruppeinterview med drengene	33
Baggrunden	33
Motion, kost og søvn	33
Forholdet til lærerne	34
Struktur på hverdagen	34
Fællesskab og samvær	35
Konsekvens og straf	35
Problemer og konflikter	36
Faglig læring	36
Trivsel generelt	38
Gode vaner	38
Fremtiden	39
07 Tematisk analyse af fokusgruppeinterview med lærerne	41
Forskellen mellem DrengeAkademiet og folkeskolen	41
Forklaringen på de gode resultater	42
Hvad kunne blive bedre på DrengeAkademiet?	43
08 Analyse af alle interview - karaktertræk og grundprincipper	45
Vedholdenhed	45
Engagement	45
Selvkontrol	46
Social intelligens	47
Første grundprincip: Forvent det bedste	48
Andet grundprincip: Frihed til at lære i eget tempo	48
Tredje grundprincip: De syv karaktertræk gør forskellen	50
Femte grundprincip: Ordentlig opførsel	52
09 Konklusion	55
10 Litteraturliste	57

01

INDLEDNING Danmark har et drengeproblem

“Danmark har et drengeproblem” – sådan lyder det i et af de dokumenter, DrengAkademiet har lagt til grund for sine aktiviteter. Alt for mange drenge havner på kanten af fællesskabet og falder igennem det traditionelle skolesystem i Danmark. Mange års forskning peger entydigt på, at drengene trives og performer dårligt i folkeskolen – sammenlignet med pigerne. Men der er stor variation inden for drengegruppen: Udover kønnet spiller forældrenes socioøkonomiske status en vigtig rolle. Hvis forældrene har uddannelse, job og “bøger på reolen” har drengene generelt ingen problemer – med en sådan baggrund klarer de sig lige så godt eller ligefrem bedre end pigerne. Men er det ikke tilfældet – og er der fx tale om, at deres hjemmesituation er præget af en enlig forælder med dårlig uddannelse, ringe indtægt – og måske fysiske og psykiske problemer oveni, er drengene rigtig dårligt stillet, selv om de fx har potentialet til at kunne lære og udvikle sig i skolen. Og den danske folkeskole er ikke god til denne gruppe af elever – hvilket fx PISA-undersøgelserne har dokumenteret (Egelund, 2013).

Med afsæt i dette problemkompleks startede LøkkeFonden et pilotprojekt i 2012 med 23 drenge fra forskellige steder i Danmark. Drengene havde det til fælles, at de havde det svært i skolen. Efter mange års skolegang havde de ikke lært meget fagligt, de mistrivedes og alle kæmpede med en mistet tro på sig selv og egne evner. På tre uger lykkes det imidlertid via pilotprojektets indsats at løfte drengene ganske markant både fagligt og personligt. Altså en imponerende positiv effekt af forsøgsperioden! De gode resultater fra 2012 førte til en udvidelse af projekt DrengAkademiet i sommeren 2013, hvor man optog hele 100 drenge fra hele landet, indstillet af forældre, skoler og PPR.

På længere sigt er det meningen, at dette projekt skal rulles ud i den danske folkeskole fx via partnerskabskommuner. Man ønsker med projektet at skabe synlighed om, hvad der skal til, for at sådanne drenge også får glæde af folkeskolens undervisning – og kan inkluderes i den almindelige skolegang og lære og trives på linje med børn, der har en mere heldig familiebaggrund.

Med de bemærkelsesværdige resultater er dette projekt interessant at se nærmere på, ikke bare for DrengAkademiet selv, men også for den brede offentlighed, hele det pædagogiske felt og for skoleforskningen. Projektet har kombineret intensiv faglig træning med udvikling af personlig karakter og forbedring af daglige vaner.

Arbejdet med drengenes personlighed finder sted med baggrund i syv udvalgte karaktertræk, som ses som særligt væsentlige i forhold til gennemførelse af uddannelse (LøkkeFonden, 2013a; LøkkeFonden, 2013b). Dette sker med baggrund i den kendte psykolog og forsker Martin Seligmans anbefalinger (Seligman, 2011).

FORSKNINGSSPØRGSMÅLET

Hvilken betydning og effekt har Dreng-Akademiets arbejde i sommeren 2013 haft i forhold til elevernes læring, trivsel, personlige udvikling og motivation for skolegang?

02

DEN TEORETISKE BAGGRUND

Som nævnt tager en væsentlig del af DrengesAkademiets arbejde med karaktertræk og vaner udgangspunkt i Martin Seligmans teorier og begreber, herunder hans definition af trivsel i forhold til fem trivselementer og hans liste med 24 signaturstyrker, hvoraf syv er udvalgt til det pædagogiske arbejde på Akademiet. Her i kapitel 2 vil jeg kort redegøre for de nævnte teorier og begreber, idet disse også vil blive inddraget som analyseinstrumenter i forhold til interviewene.

En vigtig overordnet målsætning med DrengesAkademiet er at øge drengenes motivation for skolegang - ikke bare her og nu men også fremadrettet i forhold til 9. klasse på hjemmeskolen og yderligere i tiden efter skolen, således at drengene også kan tage en erhvervsrettet eller gymnasial ungdomsuddannelse. Motivation for skolegang er derfor et vigtigt begreb og for at udfolde dette, vil jeg inddrage det nyeste teori på området, sådan som det er formuleret af Kenneth Sheldon (2012).

Afslutningsvis vil jeg, for at kunne tage højde for de "blinde vinkler" i teorier og begreber samt for mulig kritik (af evalueringen) af DrengesAkademiet, kortfattet, med udgangspunkt i Gerd Christensen (2012), diskutere om indsatsen er bæredygtig i en kritisk psykologisk optik.

DE SYV KARAKTERTRÆK

Arbejdet med drengenes personlige karakter har rod i den positive psykologi, hvor Martin Seligman sammen med Chris Peterson og Angela Duckworth og netværket "KIPP Charter Schools" har udvalgt syv "pædagogiske" karaktertræk, som er særligt væsentlige i forhold til at kunne gennemføre skolegang og uddannelse (LøkkeFonden, 2013b).

Seligman og Peterson mener, at man lykkes bedre og bliver mere tilfreds i livet, hvis man finder ud af hvilke karakterstyrker, man i særlig grad besidder, og bruger dem så meget som muligt i skolen og i fritiden (Knoop, 2013).

Som det fremhæves i dokumenterne fra DrengesAkademiet, lægges der i særlig grad vægt på, at succes bygges på personlig karakter (LøkkeFonden, 2013b). Med den positive psykologi fokuseres der på ressourcer frem for begrænsninger, hvilket også afspejler sig i DrengesAkademiet, hvor udgangspunktet har været at møde drengene med en forventningskultur, som handler om at forvente mere i stedet for mindre (Seligman, 2011; LøkkeFonden, 2013a).

Noget centralt ved de syv udvalgte "pædagogiske" karaktertræk er, at der ikke er tale om medfødte talenter, men styrker som kan læres og udvikles livet igennem (LøkkeFonden, 2013a; LøkkeFonden, 2013b). I forlængelse af dette fremhæver Knoop også, at menneskets indsats, arbejde og flid betyder dobbelt så meget for ens succes som ens talent. Men det skal være flid og indsats, der er båret af interesse og passion for, at det virker ordentligt (Knoop, 2013).

Som det også fremgår af LøkkeFondens statusrapport 2012, lægger man vægt på, at succes også har baggrund i nederlag og tilbageslag. At udvikle sin personlighed handler også om blive modstandsdygtig: Man skal lære, at nederlag, frustrationer og tilbageslag er en del af livet og lære at anse sådanne negative situationer og følelser som energiskabende vendepunkter, der kan give nye muligheder for personlig vækst og læring (Seligman, 2011).

DrengAkademiet lægger hermed i tråd med Seligman vægt på, at drengene lærer selv at tage ansvar for at udvikle deres personlighed. De syv karaktertræk skal drengene indleje på to niveauer, som er henholdsvis viljestyret og vanebåret.

DE 7 "PÆDAGOGISKE" KARAKTERTRÆK

- Selvkontrol
- Engagement
- Vedholdenhed
- Social intelligens
- Nysgerrighed
- Taknemmelighed
- Optimisme

TRIVSEL IFØLGE SELIGMAN

Ifølge Seligman er det nødvendigt, at trivsel bliver sat på dagsordenen, når det handler om børns skolegang (Seligman, 2011). Knoop peger i forlængelse heraf på, at alt for mange børn tabes i skolesystemet. Op mod 20 procent får ikke nok ud af skolen og mister motivationen til at gå i skole i løbet af mellemtrinnet. Problemet for disse elever opstår, fordi eleverne bliver skadede og skræmte i mødet med skolens læringsmiljø og derved vælger læringen fra. Når børn mister modet til at lære og forstå, ikke oplever succes i skolen fagligt og socialt og får at vide, at de ikke dur til noget, bekræfter det barnet i, at uanset hvad det gør, hjælper det ikke noget (Knoop 2013; Knoop, 2012).

Det er desværre præcist det, der er sket for mange af drengene på DrengAkademiet. Igen og igen fremgår sådanne fortællinger fra interviewene - de føler undervisningen kører henover hovedet på dem, de bliver koblet af, lærerne kører bare videre, selv om der er stof, de ikke forstod osv. Være endnu: Mange af drengene har oplevet, at lærerne var ligeglade med dem, ja ikke brød sig om dem, og at de vedvarende har været i konflikt med dem. Som det bliver udtrykt i et interview med drengene fra Akademiet 2013:

"Der er virkelig mange [her på DrengAkademiet], der har haft det ad helvede til [i folkeskolen]. Blandt andet mig... jeg har ikke kunnet lide mine lærere, fordi de har altid tænkt på mig som den dreng, der ikke kan finde ud af en skid."

Ovenstående citat er et billede på, at disse dreng har fået så tilpas mange nederlag i folkeskolen, fagligt og socialt, at de nu er endt på kanten, hvor de er ved at blive tabt for uddannelsesverdenen. For at vende drengenes negative udvikling har trivsel været et fokus på DrengAkademiet, da man ser trivsel som en afgørende forudsætning for læring (LøkkeFonden, 2013a).

Trivsel beskriver Seligman med "PERMA-begrebet", der rummer fem målelige elementer. Hvert element bidrager til trivsel, men ingen af dem definerer alene trivsel. De målelige elementer i PERMA er:

1. Positiv emotion, som skal ses i forhold til det behagelige liv, hvoraf lykke og livstilfredshed er væsentlige aspekter (P'et er PERMA)
2. Engagement (E'et i PERMA)
3. Relationer, som ifølge Seligman er afgørende for trivsel. Andre mennesker ses som den bedste modgift mod nedgang i livet og den bedste medicin for at opleve opture (R'et i PERMA) (Seligman, 2011).
4. Mening, som handler om at tilhøre og tjene noget, som man betragter som større end en selv. Centralt for mening står forbindelser til andre mennesker og relationer, da dette ifølge Seligman giver mening og formål i livet (M'et i PERMA).
5. Præstation, hvori der ligger, at mennesket søger succes, præstation, vinding, bedrifter og mestring for deres egen skyld (A'et i PERMA: Achievement).

DE SYV KARAKTERTRÆK OG TRIVSEL

Den velbegrundede antagelse om trivsel som en væsentlig komponent i læring kan kobles med de syv karaktertræk ved at sammenholde disse med Seligmans fem trivselselementer:

- **Karaktertrækket "selvkontrol"** vil sige at have selvdisciplin, at kontrollere egne følelser og reaktioner. Det handler ikke om at undertrykke sine tilskyndelser, men om at kunne udskyde/afvente med at imødekommer dem på en måde, der ikke skader andre eller en selv. Man kan dermed sige, at denne styrke er fordrende for trivselselementerne "relationer" og "præstationer" på den måde, at det er væsentligt at have selvkontrol i relationer til andre mennesker, samt at det under præstationer kan være nødvendigt at tilsidesætte sine egne behov/impulser, indtil et mål er nået.
- **Karaktertrækket "engagement"** optræder også som et af Seligmans fem trivselselementer. Det handler om at være i stand til at fokusere fuldt ud og "kaste sig ind med tanker og følelser i de aktiviteter, man udfører". "Engagement" kan også ses som fordrende for trivselselementet "mening", da man ved at engagere sig kan finde mening i noget, der kan opfattes som større end en selv.
- **Karaktertrækket "vedholdenhed"** handler om på en energisk, fleksibel og realistisk måde at afslutte det, man har påbegyndt. Det handler om at blive ved, når noget er svært, og at komme videre, når man sidder fast. Denne styrke kan ses som fordrende for trivselselementet "præstation", da vedholdenhed kan ses som et redskab til at mestre noget, opnå succes og præstere.
- **Karaktertrækket "social intelligens"** er evnen til at være opmærksom på og forstå andre, særligt deres sindstilstand, temperament, motiver og hensigter og derefter kunne handle socialt i forhold til dette. Denne styrke kan ses som fordrende for trivselselementet "(positive) relationer". I forlængelse heraf kan man også se social intelligens som en styrke, der fremmer "mening", da mening ifølge Seligman bl.a. kan findes i relationen til andre mennesker.

- **Karaktertrækket "taknemmelighed"** handler om at værdsætte og værne om værdier, oplevelser, erfaringer og andres handlinger. Denne styrke kan ses som fordrende for trivselselementerne "positiv emotion" og "relationer". Ifølge Seligman kan taknemmelighed gøre ens liv mere lykkeligt og mere tilfredsstillende. Når mennesket udtrykker taknemmelighed til andre styrkes sociale relationer, og dermed øges trivslen.
- **Karaktertrækket "optimisme"** handler om at have en positiv indstilling til fremtiden og være i stand til forvente noget godt i mange situationer. Dette karaktertræk fremmer trivselselementet "positiv emotion".
- **Karaktertrækket "nysgerrighed"** betyder, at man har en åben og søgende tilgang til livet. Nysgerrighed handler om et aktivt engagement i det nye og om at være sulten efter at opleve og forstå stadig mere af verden. Denne styrke er fordrende for trivselselementet "engagement", da der i styrken "nysgerrighed" ligger, at man er i stand til at engagere sig (LøkkeFonden, 2013a; LøkkeFonden, 2013b; Seligman, 2011).

Med ovenstående gennemgang af de syv karakterstyrker i forhold til de fem trivselselementer kan man sige, at DrengAkademiets arbejde med de syv karakterstyrker i høj grad lever op til trivselskriterierne hos Seligman (Seligman, 2011). Eleverne siger selv i interviewene, at arbejdet med karakterstyrkerne er en væsentlig del af DrengAkademiets succes. Flere af lærerne fra DrengAkademiet 2013 peger i tråd hermed ligeledes på, at arbejdet med de syv karaktertræk har betydet meget for drengenes udvikling. Der fremhæves her, at de syv karaktertræk har gjort drengene klar til at "tage imod verden" (Andersen, 2013c).

INDRE MOTIVATION OG SELVREGULERING

Som nævnt før, kan man argumentere for, at DrengAkademiets arbejde med de syv karaktertræk bør kunne medvirke til at øge elevernes trivsel, men øger dette arbejde også den indre motivation?

Ifølge Knoop må fremtidens skole sætte mere fokus på elevs trivsel, hvis man vil øge læringen. Det indebærer, at man ikke i så høj grad skal fokusere på ydre motivation i form af fx automatisk ros, karaktergivning, eksamen og benchmarking. I stedet bør man arbejde mere på at opnå indre motiverede elever, da indre motiveret aktivitet er mere lærerig, kreativ, dybdegående og selvforstærkende end ydre motiveret aktivitet (Knoop, 2012).

Ifølge selvreguleringsteorien er indre motivation drevet af, at mennesket udfører en aktivitet for aktivitetens egen skyld. Ifølge Sheldon kan man formulere det sådan, at en person, der er drevet af indre motivation, også har gode chancer for at være selvregulerende, dvs. at personen kan arbejde med egen motivation og målfastsættelse, forfølge disse mål og reflektere over processen (Sheldon, 2012).

Ved at arbejde med de syv karaktertræk, kan man sige at DrengAkademiet dermed også arbejder med indre motivation og selvregulering. Som et af DrengAkademiets egne dokumenter beskriver det, så handler de syv karaktertræk om at kunne tage tingene i egen hånd i stedet for at give op og ende i hjælpe- og magtesløshed, når man står overfor en udfordring. Drengene skal via arbejdet

med karaktertrækkene lære at tage ansvar for deres eget liv, tage styringen over dem selv og nærme sig indre motivation (LøkkeFonden, 2013a).

For at kunne udvikle indre motivation og selvregulering, peger Sheldon på begrebet "autonomistøtte". Dette handler om at hjælpe eleverne til at føle, at de er medspillere i aktiviteterne, at de har ejerskab til det, der sker, og at det i høj grad er dem selv, der styrer egen adfærd (Sheldon, 2012). Der er ingen tvivl om at arbejdet med de syv karaktertræk kan leve op til det: autonomistøtte gennemsyrrer faktisk hele projektet og i interviewene giver flere af drengene da også udtryk for, at de føler, at de med opholdet i højere grad er blevet herrer i eget liv. Før var de slaver af dårlige vaner, negative tanker og destruktive handlinger: "Hvorfor er der aldrig før nogen, der har taget mobiltelefonen fra mig" sagde flere af drengene i interviewene. Det samme med slik: først på DrengAkademiet blev flere års slikafhængighed brudt. Nu føler de, at de kan starte på en frisk, at de har lært, hvordan de selv kan tage kontrollen.

DrengAkademiet bygger på et positivt tilvalg om at arbejde hårdt for at skabe forandringer i sin tilværelse. Der lægges vægt på, at drengene selv har truffet beslutningen om at være med i projektet, og drengene bliver holdt op på dette valg (LøkkeFonden, 2013a). Vejen til målet skal for drengene ske gennem "mine valg", "min indsats", "mine resultater", "mine vaner" koblet med fundamentale og personlige færdigheder (LøkkeFonden, 2013c).

Et andet væsentligt element for at udvikle selvregulering og indre motivation er ifølge Sheldon, at den ros, elever får (eller ikke får), er afhængig af deres indsats og ikke af deres evner (Sheldon, 2012). Dreng fra Akademiet 2013 udtrykker, at de aldrig har fået så meget relevant ros som på DrengAkademiet, og når de får den ros, får de lyst til at lave tingene ordentligt og lære mere (Andersen, 2013a). Afgørende er, at de også siger, at den ros og anerkendelse, de får på DrengAkademiet, er personlig og reel: De føler sig set og hørt, og de oplever, at den ros og feedback de får fra personalet afspejler den indsats og det produkt, de har leveret. Mange af drengene fortalte i interviewene, at de på hjemmeskolen enten modtog "automatisk ros", der kom, uanset hvordan deres indsats og produkt havde været, eller værre endnu: De følte sig fuldstændig overset og ignoreret eller ligefrem i et permanent konfliktforhold med lærerne i folkeskolen.

EN KRITISK VINKEL

De syv karaktertræk ser jeg således som et godt redskab i forhold til at støtte eleverne i deres autonomiudvikling og i forhold til at øge deres læring og trivsel. Drengene har på tre uger opnået bemærkelsesværdige resultater både i de faglige prøver, i LRS (Learning Rating Scale), inden for de syv karaktertræk og på områder som kost-, motions- og sovevaner.

Rapporterne fra 2012 viser, at inden drengene startede på DrengAkademiet svarede kun 1 ud af 8 dreng, at han var engageret i og glædede sig til undervisningen på skolen derhjemme. På DrengAkademiet svarede 7 ud af 8 (af de samme) dreng, at de var engageret i undervisningen og glædede sig til den. 78 procent af drengene fik via opholdet større selvtillid, 74 procent blev bedre til at tage ansvar i deres liv, og ligeledes 74 procent blev bedre til at forfølge mål (LøkkeFonden, 2013a; LøkkeFonden, 2013b).

Det store spørgsmål er imidlertid, hvad der vil ske, når drengene vender tilbage til deres normale hverdagsliv. Opfølgende interview med drengene efter hjemkomsten til normalskolen og familien vil kunne svare på det spørgsmål - og det går jeg i gang med i 2014. Al ære og respekt for de flotte resultater af selve 3-ugers ophold på DrengAkademiet, men vi ved endnu ikke nok om, hvor bæredygtige og holdbare resultaterne er på længere sigt.

I rapporten "Næste skridt for DrengAkademiet" fremhæves det dog, at meget peger i retning af, at drengene er i stand til at fastholde den positive udvikling derhjemme. I oktober 2012, da drengene fra første hold havde været tilbage i deres normale skole i tre måneder, svarede seks ud af ni, at de er engageret i undervisningen på hjemmeskolen, og fem ud af otte dreng føler, de selv kan gøre noget, hvis undervisningen udfordrer dem. Derudover har mange af drengene efter juleferien forbedret deres karakterer ved vinterens terminsprøver (LøkkeFonden, 2013b).

Jeg mener dog alligevel, at der ligger en udfordring i forhold til at fastholde og udvikle den positive udvikling, gerne således at ikke bare 9. klasse går bedre, end det ellers lå i kortene, men også at de gode takter overlever ind i en gymnasial eller erhvervsrettet ungdomsuddannelse. Hvis det på et tidspunkt kan dokumenteres, står vi med et pædagogisk gennembrud i forhold til en af landets helt store målsætninger i forhold til at formindske restgruppen og sikre, at mange flere unge bliver aktive i uddannelsessystemet og på længere sigt på arbejdsmarkedet.

Man kan også stille nogle mere grundlæggende teoretisk-filosofiske kritiske spørgsmål til DrengAkademiet og de koncepter og teorier, der ligger bag, fx Seligman og Sheldon. Man kan sige, at der måske ikke i tilstrækkelig grad i konceptet bliver taget udgangspunkt i drengenes sociale liv (derhjemme), de socioøkonomiske og livsspecifikke baggrundsfaktorer og omstændigheder, der har formet dem (Andersen og Christensen, 2012). Som Gerd Christensen pointerer, opstår der et væsentligt problem, hvis det kun er op til den enkelte at forme sit eget liv. Hvis man kun ligger ansvaret hos individet, ser man bort fra de materielle vilkår, som eksisterer gennem individets sociokulturelle baggrund, hvormed individets livsbetingelser objektiveres. Omvendt pointerer drengene dog i interviewene netop, at de på DrengAkademiet (for første gang) oplever at blive set og hørt, og at personalet her lytter og forstår dem som dem, de er, inklusiv den familiemæssige, sociale, økonomiske, etniske og geografiske baggrund, de faktisk har.

Med en kritisk psykologisk vinkel vil man tillægge de samfundsmæssige betingelser væsentlig betydning. For at kunne forstå mennesket mener den kritiske psykologi, at man skal have konteksten med. Mennesket lever i et samfund, hvor det er underlagt omstændigheder og rammer for, hvordan man kan tænke og handle. Den kritiske psykologi mener dog ligesom den positive psykologi, at det er vigtigt at fokusere på de indsatser, der åbner flest muligheder for den enkelte (Christensen, 2012).

En klassisk kritisk-psykologisk sentens lyder, at "mennesket er både producent af sine livsbetingelser og samtidig underkastet dem" (Holzkamp, 2005). En anden af sådanne sentenser lyder, "mennesket deltager i samfundsmæssige kontekster, og individet må udforme sit liv i en vedvarende deltagelse i forskellige kontekster, som fordrer bestemte handlemåder" (Dreier, 2006).

Sagt med andre ord, kan man gentage, at det er vigtigt, at de gode takter fra konteksten på Dreng-Akademiet kan overføres til hjemmekonteksten.

Som en lærer i mine interview fra DrengAkademiet 2013 fremhæver, har de med dette projekt valgt at tage børnene ud af deres vante rammer i tre uger, væk fra forældre, kammerater, skole, hjemme-område osv. (Andersen, 2013c). Men af interviewene fremgår det også, at nogle af hjemmeskolens lærere slet ikke ved, at drengene skulle på DrengAkademiet (Andersen, 2013a).

Man kan derfor frygte, at der vil opstå en kløft mellem disse drenge (hvor lærerne på hjemmeskolen ikke ved, at de er af sted) og de gamle hjemmekontekster, de skal træde tilbage i. I interviewene med drengene fra DrengAkademiet 2013 tyder noget på, at nogle af drengene opfatter "hjem-komsten" som en kamp, hvor det bliver "os (drengen fra Akademiet) mod dem (hjemskolen)". En af drengene udtrykker:

"Jeg vil prøve at tage røven på mine lærere [derhjemme], sådan at de ikke kommer til at tale ned til mig [mere]. De skal kraftedeme holde deres kæft... de skal ikke [mere] belære mig, for jeg har lært det her, så nu må I bare følge med..."

Positivt er det, at ovennævnte dreng også siger, at han fremover vil tage ansvar for egen læring og udvikling. Men som en af lærerne fra DrengAkademiet 2013 fremhæver, er det utrolig vigtigt, at de kontekster, drengene skal træde tilbage i efter Akademiopholdet, er åbne overfor at acceptere de forandringer, der er sket, bakke dem op og selv tage de nye tilgange og nye forståelser med i de pædagogiske overvejelser og diskussioner på hjemskolen (Andersen, 2013c).

"Jeg ved ikke, hvad målene er derhjemme. Det bliver aldrig forklaret. Jeg forstår ikke stoffet. Vi snakker aldrig om, hvordan man lærer. Derhjemme havde jeg ingen planer og ingen mål."

Elev, DrengAkademiet 2013

03

DATAGRUNDLAGET

Datagrundlaget for denne rapport baserer sig primært på:

1. Tre fokusgruppeinterview foretaget d. 19.7.2013 på DrengAkademiet.
2. Faglige prøver i læsning, stavning og matematik foretaget i løbet af de tre uger DrengAkademiet blev afviklet sommeren 2013.

...men også på:

- LRS (Learning Rating Scale) foretaget to gange i løbet af opholdet på DrengAkademiet sommer 2013.
- Løbende målinger af arbejdet med de syv karaktertræk.
- Observationer af undervisningen primært i form af et meget stort billedmateriale indsamlet af personalet selv samt af undertegnede d. 19.7.13.
- Diverse dokumenter produceret af DrengAkademiet selv.

FOKUSGRUPPEINTERVIEWENE

Fokusgruppenr.	Navne
1. Første drengegruppe	Martin, Emil, Rasmus, Christian, Jacob
2. Lærerguppen	Lisbet, Trine, Tine, Henrik, Karina, Louise
3. Anden drengegruppe	Oliver, Philip, Jeppe, Malthe, Jonas, Martin

Til fokusgruppeinterviewene er anvendt den semistrukturerede grundform baseret på en fælles interviewguide. I den optagelserne og selve interviewene var der en small-talk fase med drengene, hvor Martin, Emil, Rasmus, Christian, Jacob, Oliver, Philip, Jeppe, Malthe, Jonas og Martin også blev fotograferet enkeltvis. Der blev nedskrevet noter fra small-talk fasen - og disse blev renskrevet straks efter interviewene. Ved lærerinterviewene var der ingen small-talk og fotofase først.

Interviewene er optaget den 19.7.13 som digitale lydfile, og efter hvert endt interview er foretaget en såkaldt coversheet analyse, der betyder, at forskeren, Frans Ørsted Andersen, straks efter dataindsamlingen fastslår den indhentede empiris forløb, centrale pointer og resultater. Derefter er interviewene transskriberet af forskningsassistent, Siw Maria Sundroos Heede, der også har været involveret i de indledende analyser og diskussioner af data.

På lignende vis har specialestuderende, Maria Overgaard, været involveret i analyser og diskussioner af data. Frans Ørsted Andersen har foretaget de endelige analyser og har til sidst samlet og samskrevet det hele i rapporten her.

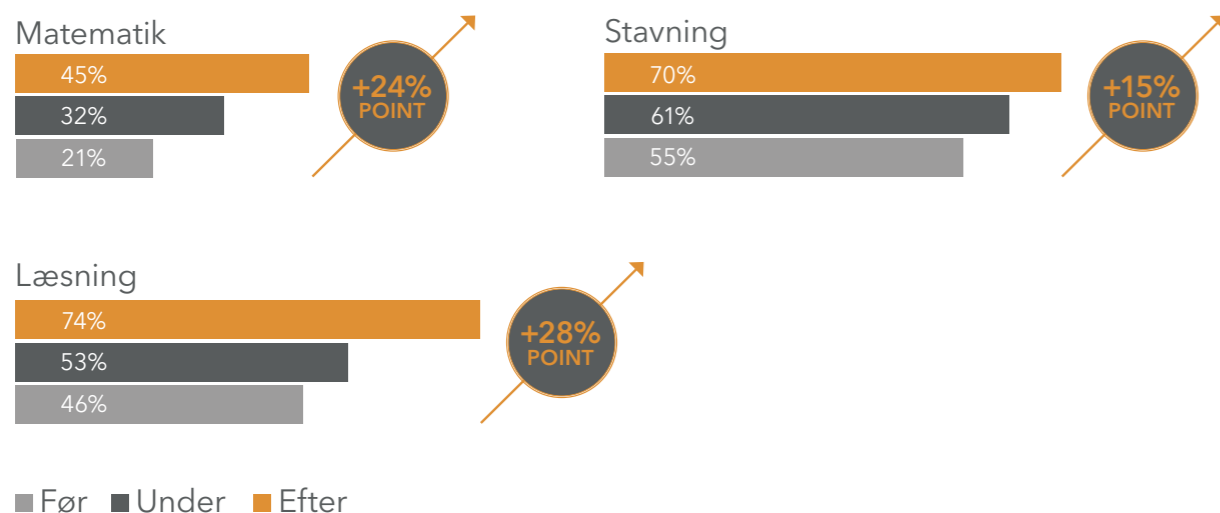
De interviewede drenge (fra d. 19.7.13) vil blive kontaktet igen i foråret 2014 med henblik på opfølgende interview.

DE FAGLIGE PRØVER

- Der blev lavet tre læseprøver i løbet af de tre uger.
- Der blev på samme vis lavet tre matematikprøver i perioden.
- Tilsvarende med stavning.

Der er generelt tale om, at de faglige prøver viser imponerende og markante forbedringer (dog i stærkt varieret grad) hos næsten alle elever inden for læsning, stavning og matematik. Eleverne er på disse tre områder på bare tre uger blevet løftet op til et niveau, der svarer til 1-3 års indsats i normalskolen.

Figur 1. Resultater af de faglige prøver

Figuren viser, hvor mange rigtige svar drengene havde i de faglige prøver før, under og efter.

Figur 2. Læringseffekt

	MAT	STAV	LÆS
Under	0,58	0,22	0,32
Efter	0,65	0,36	0,89
Total	1,23	0,58	1,21
Læringsår	3,06	1,46	3,02

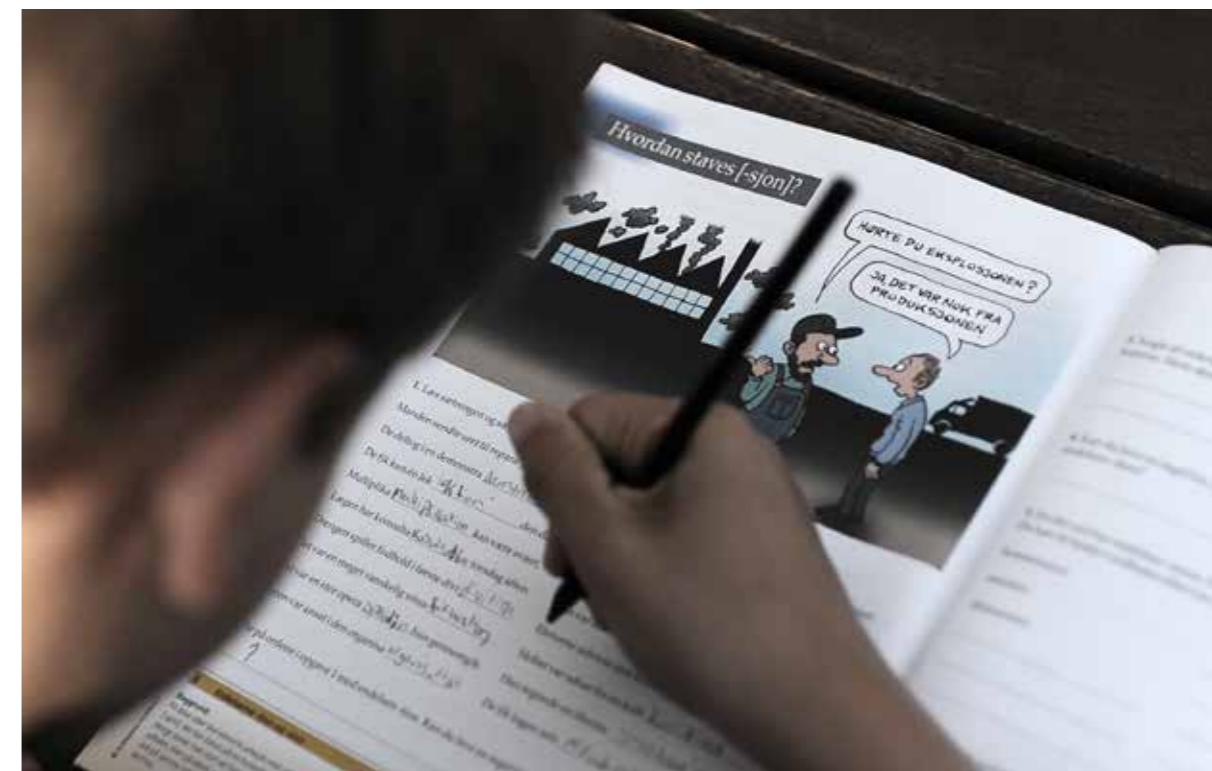
Beregning af effektstørrelse

En effektstørrelse er en nyttig metode til sammenligning af resultater fra forskellige målinger (som for eksempel standardiserede test, lærerproducerede test, elevarbejder) eller over tid, mellem grupper eller på en skala, der gør det muligt at foretage sammenligninger uafhængigt af de oprindelige testscorer (for eksempel point ud af 10 eller 100) mellem forskellige typer indhold.

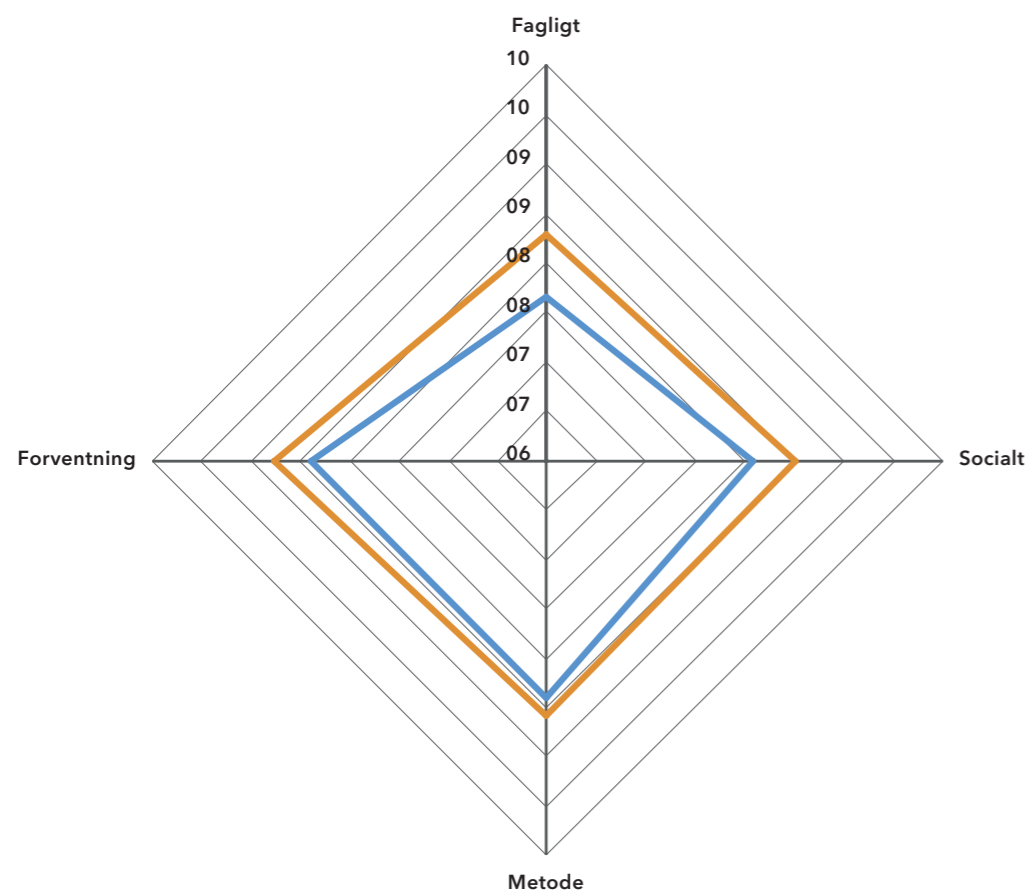
Beregningen af effektstørrelse foretages ved at beregne forskellen mellem to gennemsnitlige scorer, som herefter divideres med standardafvigelsen for hele elevgruppen (den gennemsnitlige standardafvigelse).

En effektstørrelse på 0,4 svarer til en læringseffekt på et læringsår.

(John Hattie, 2013)

Figur 3. LRS (Learning Rating Scale)

— Test 1 — Test 2

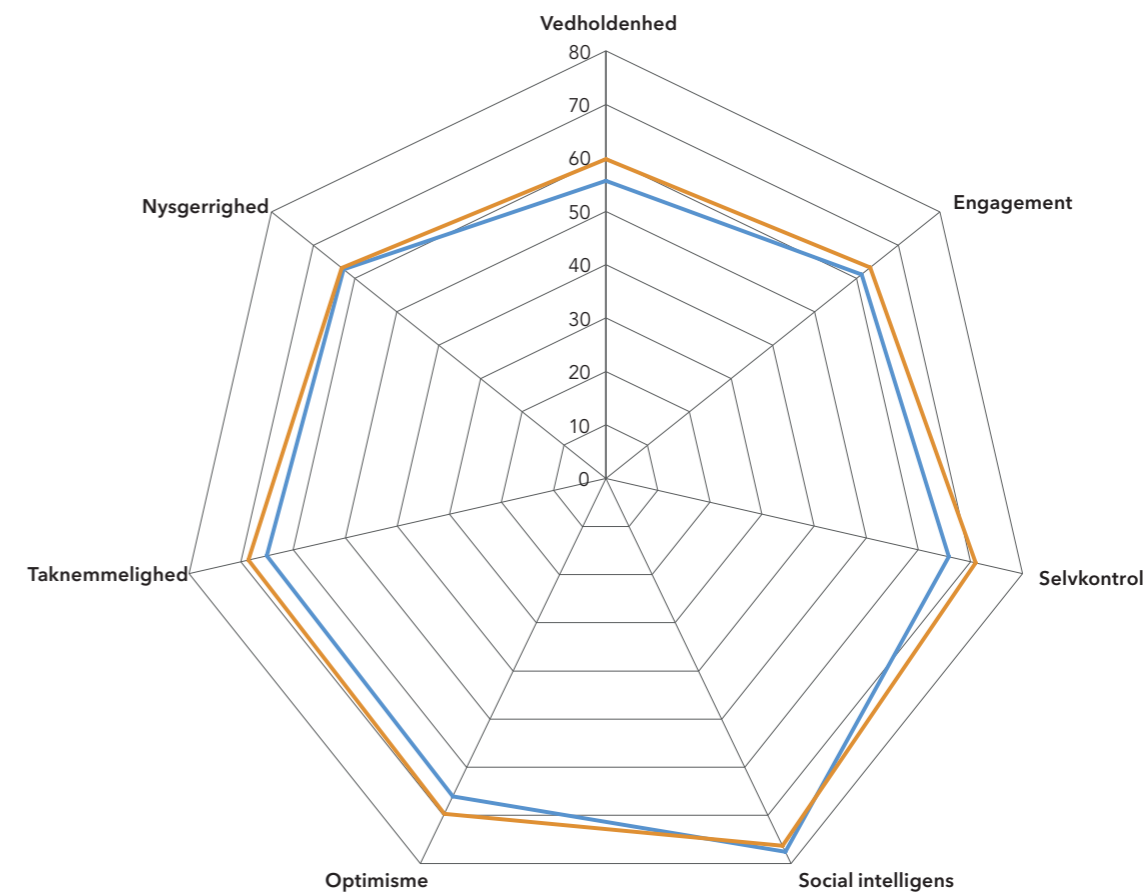
LRS er et evalueringværktøj, som kan bruges af lærere til at finde ud af, i hvor høj grad eleverne lærer noget i undervisningen. LRS er en såkaldt analog ratingskala fra 0-10, som måler på fire elementer:

1. **Fagligt** - synes eleven, at han lærer noget i skolen
2. **Socialt** - hvordan har eleven det i skolen
3. **Metode** - synes eleven, at lærerens måde at undervise på passer godt til ham
4. **Forventning** - oplever eleven, at der forventes meget i skolen

Hvert målepunkt har maksimum 10 point - og der kan således maksimalt opnås 40 point i alt. En score på 34 point og derover udtrykker, at der er tale om effektiv undervisning (Nissen, 2012b).

Figuren viser en klar positiv udvikling inden for alle fire faktorer, da der er opnået en samlet score på henholdsvis 32,5 og 34,1.

Figur 4. Karaktertrækttest

— Før — Efter

Figuren viser den samlede udvikling af drengenes karaktertræk over tre uger. Udviklingen er moderat, men dog imponerende, idet det normalt vil det tage flere år at ændre karaktertræk, men her er det lykkedes at skabe resultater over en kort periode.

04

INTERVIEWGUIDE For både elever og lærere

1. Generelle spørgsmål

- Fortæl om forløbet indtil nu...
- Hvordan er hverdagen organiseret?
- Hvilke aktiviteter foregår der?
- Hvilke overordnede mål og principper arbejdes der med?
- Hvordan vurderer I forløbet indtil nu?
- Beskriv en typisk undervisningstime...
- Hvordan har I oplevet samarbejdet?
- Har I mødt uforudsete udfordringer eller barrierer?
- På hvilke områder (fagligt, socialt, osv.) mener I, at aktiviteterne på DrengAkademiet især bidrager positivt?
- Findes der områder, hvor I mener, at DrengAkademiet ikke rigtig kan løfte opgaven?

2. Elevernes udbytte: Faglig læring, sociale kompetencer og trivsel

- Hvad har I/ eleverne - efter jeres vurdering - fået ud af aktiviteterne?
Fagligt? Socialt? Trivselsmæssigt?

I forhold til udviklingen af de syv karaktertræk (vedholdenhed, engagement, selvkontrol, social intelligens, optimisme, taknemmelighed og nysgerrighed) og de fem grundprincipper (forvent det bedste, frihed til at lære i eget tempo, syv karaktertræk gør forskellen og kan læres, du vælger selv, men valg forpligter, ordentlig opførsel)

- Er der elever/grupper af elever, der har haft et særligt positivt udbytte?
- Hvilke forhold (har det vist sig) er særligt vigtige for, at eleverne får et positivt udbytte af DrengAkademiet?

3. Andre effekter

- Har der - efter jeres vurdering - været andre positive effekter/resultater af DrengAkademiets indsats, fx i forhold til udvikling af nye pædagogiske/didaktiske principper, ny viden om læring og trivsel, personlig udvikling, arbejdsmiljø, samarbejdsrelationer mv.?
- Har der været negative eller utilsigtede effekter/resultater af DrengAkademiets indsats?
- Er der eksterne forhold, der har påvirket effekten/forløbet?

4. Afslutning

- Har I anbefalinger til de kommende aktiviteter i DrengAkademiet?
- Er der noget, vi ikke har berørt, som I synes, det er relevant at få med?

05

ANALYSESTRATEGI

Kvale og Brinkmans klassiske værk om "interview" danner baggrund for den valgte analysestrategi, dog tillempt fokusgruppegenren (2008). Heri opstilles seks kriterier for et godt kvalitativt forskningsinterview (2008: 186). De seks kriterier er indarbejdet i skemaet på næste side: De ses i kolonnen til venstre. Kolonne to og tre indeholder en beskrivelse af henholdsvis interviewet med lærerne og de to interview med eleverne. I sidste kolonne opsummeres, hvorvidt kendetegnet ses i interviewene.

(Se næste side).

Kendetegn ved et interview af høj kvalitet	De to elevinterview	Lærerinterviewet	Opsummering
Graden af spontane, righoldige, specifikke og relevante svar fra den interviewede	Svarene er relevante. Der er mange eksempler på righoldige, specifikke spontane og beskrivende svar.	Svarene er ofte lange, relevante og uddybende og rummer også spontane elementer	Elever: lever i høj grad op til kriteriet Lærere: Lever i høj grad op til kriteriet
Graden af korte interviewspørgsmål og længere svar fra interviewpersonerne.	Interviewerens spørgsmål er ofte korte. Enkelte elevsvar er også korte, men der er mange længere.	Interviewerens spørgsmål varierer i længde. Lærerne svarer overvejende med lange svar.	Elever: Lever op til kriteriet Lærere: Lever op til kriteriet
Hvor meget interviewer spørger uddybende og afklarende	Intervieweren spørger meget uddybende og opfølgende i forhold til elevernes svar	Der stilles mange afklarende og uddybende spørgsmål i interviewet	Elever: Lever i høj grad op til kriteriet Lærere: Lever op til kriteriet
At interviewet i en hvis udstrækning fortolkes løbende	Der er flere eksempler på løbende afklaring af tolkninger	Der er flere eksempler på løbende afklaring af tolkninger	Elever: Lever op til kriteriet Lærere: Lever op til kriteriet
At interviewer i løbet af interviewet afprøver sine fortolknings i løbet af interviewet	Jf. ovenstående	Jf. ovenstående	Elever: Lever op til kriteriet Lærere: Lever op til kriteriet
At interviewet ikke kræver mange forklaringer efterfølgende for at blive forstået	Forskningsassistent (Siw Heede) og specialestuderende (Maria Overgaard) havde ingen problemer med at forstå interviewene	Forskningsassistent (Siw Heede) og specialestuderende (Maria Overgaard) havde ingen problemer med at forstå interviewene	Elever: Interviewene lever op til kriteriet. Lærere: Interviewet lever i høj grad op til kriteriet

På baggrund af ovenstående kan man konkludere, at de tre fokusgruppeinterview er af god kvalitet.

Kvale og Brinkmann præsenterer en analysetilgang, som beskæftiger sig med tre fortolkningskontekster. Disse er rammen for selve analysen af de tre fokusgruppeinterview (Kvale & Brinkman, 2008; 237-238). De tre fortolkningskontekster er:

- 1. Selvforståelse** - I denne fortolkningskontekst foretages en meningskondensering, hvor interviewpersonernes egne opfattelser af en oplevelse søges omformuleret i en kort og præcis form. Det tilstræbes, at fortolkeren så vidt muligt ikke lægger noget til eller trækker noget fra, men gengiver interviewpersonernes mening ud fra deres egne formuleringer.
- 2. Kritisk common sense-forståelse** - Her forholder fortolkeren sig kritisk til det, interviewpersonerne siger, og søger at forstå det ud fra den kontekst, det er sagt i. Fortolkningen skal ligge inden for en common sense-forståelse.
- 3. Teoretisk forståelse** - I denne fortolkningskontekst forholder fortolkeren sig til en teoretisk ramme. I indeværende undersøgelse er den teoretiske ramme Sheldon, Ryan & Deci og Seligmans teorier om motivation, trivsel og læring.

06

TEMATISK ANALYSE

Fokusgruppeinterview med drengene

Elevgruppe 1 og 2:

Martin, Jacob, Emil, Christian, Rasmus, Oliver, Philip, Jeppe, Jonas, Malthe, Martin

BAGGRUNDEN

Det er lidt tilfældigt, hvordan skolen/lærerne/skolepsykologen/forældrene/eleverne havde hørt om DrengAkademiet, og lidt tilfældigt, hvorfor de i sidste ende kom af sted. Flere af drengene i interviewet var egentlig oprindeligt slet ikke interesseret. Nogle følte sig ovenikøbet tvunget af sted:

"Først ville jeg ikke. Men min mor holdt fast. Jeg ændrede mit syn på det, da jeg satte mig ind i ideen bag. Det har hjulpet på alle mine problemer - det har været noget af det bedste i mit liv."

"Jeg tænkte først, jeg ikke ville af sted, men det er det bedste, jeg nogensinde har gjort."

"Min stedfar tvang mig af sted. Og jeg er glad for at han gjorde det."

"I skolen derhjemme blev jeg ydmyget hele tiden, så jeg var træt af det. Jeg tænkte, jeg ville prøve noget nyt. Det har været fedt. Her er jeg ikke blevet ydmyget en eneste gang."

MOTION, KOST OG SØVN

Alle drengene i interviewene kan berette om klart forbedrede vaner. Dårlige vaner i forhold til fx motion, kost og søvn har været et stort problem for mange af dem, men DrengAkademiet har betydet en positiv vending for dem alle:

"Vi står tidligt op og går tidligt i seng på DrengAkademiet. Her laver vi motion om morgenen. Giver god energi. Fedt med friskheden i kroppen. Derhjemme er jeg sløv i skolen og først vågen når jeg kommer hjem og kommer i gang med PC spil."

"God start på dagen. Godt med de mange pauser og godt med frisk frugt og vand i pauserne."

"Holdt op med fodbold hjemme, da jeg ikke mere kom på førsteholdet. Så gik jeg over til computerspil."

"Fik dårlig døgnrytme. Aldrig rigtigt træt. Spiller computer hele tiden hjemme. Spiser slik. Småsover i skolen. Det holdt heldigvis op her."

"Her arbejder vi med egne mål. Det er godt. Vil gerne forandre mig nu. Få nye vaner. Aldrig prøvet og villet det før."

FORHOLDET TIL LÆRERNE

Der fremstår en meget markant forskel på, hvordan drengene beskriver forholdene til lærerne på hhv. hjemskolen og DrengAkademiet. Forholdet derhjemme er dårligt og præget af tilsyneladende uengagerede lærere, der får drengene til at føle sig oversete og frakoblede. Anderledes er det på DrengAkademiet, hvor de oplever engagerede, nærværende og lyttende lærere i godt humør:

"Her har vi respekt for lærerne: De lytter, de er i godt humør, de er venlige, positiv stemning, de får en til at tro på det."

"For meget uro i timerne i folkeskolen. Lærerne kører bare på - de stopper ikke balladen - de er ligeglade."

"De forklarer stoffet godt, så man forstår det. Giver mange gode eksempler."

"Jeg ved ikke hvad målene er derhjemme. Det bliver aldrig forklaret. Forstår ikke stoffet. Vi snakker aldrig om hvordan man lærer. Havde ingen planer og ingen mål derhjemme."

"Her lærer vi at lære og forstår hvordan man lærer noget nyt. Fatter ikke noget af hvad der sker på skolen hjemme."

STRUKTUR PÅ HVERDAGEN

Alle drengene oplever, at de har haft manglende rammer og struktur derhjemme. Hverdagen for mange af dem gik ud på at spille computerspil og spise slik til langt ud på natten. I skolen er man koblet af og sidder og småsover. På DrengAkademiet har de oplevet en struktur, der har kunnet skabe et helt nyt liv for dem - et liv med motion, sund kost, søvn og læring i faste rammer:

Kl. 07.00	Udendørs morgensang Mental og fysisk træning - derefter bad. De forskellige teams samles og udfører pligter. Nogle skal fx hjælpe med morgenmad.
Kl. 08.00	Morgenmad
Kl. 08.30	Morgenbriefing i spisesalen
Kl. 09.00	Faglig undervisning
Kl. 12.00	Frokost Mobilierne udleveres i frokostpausen og samles ind igen inden undervisningen
Kl. 13.00	Motion
Kl. 14.00	Faglig undervisning
Kl. 17.00	Fritid og aftensmad
Kl. 18.30	Aftenbriefing og snak om, hvordan dagen er gået. Udnævnelse af "dagens mand", "ugens højdespringer" og "ugens kammerat" m.v.
Kl. 19.00	Træningscafe
Kl. 20.00	Logbogskrivning og refleksion
Kl. 20.30	Fritid fx fodbold
Kl. 22.00	Alle går i seng

FÆLLESSKAB OG SAMVÆR

Derhjemme har mange af drengene følt sig isolerede, mobbede og i konflikt med lærere og kammerater i skolen. Selv om de er med i virtuelle spillefællesskaber, har de følt sig udenfor. Fællesskaber de for flere år siden har haft i fx idrætsklubber er ophørt. På DrengAkademiet har de imidlertid genopdaget glæden ved rigtige fælles- og venskaber og føler at de har fået nye sociale kompetencer via opholdet:

"Her har vi lært alle at kende. Vi har fået et godt fællesskab her."

"Vi er sammen om de samme mål. Vi tænker alle hele tiden over de der fællesslogans: brænd for det, vedholdenhed, optimisme, social intelligens, bedst sammen."

"Der er få mobberier her. Få skænderier. Vi starter på en frisk her, så alle bliver venner."

"Her er der bedre muligheder for at få talt problemerne ud. Der er altid voksne at tale med."

"Alt her foregår i hold, der samarbejder - og så konkurrerer lidt indbyrdes: Alpha, Bravo, Charlie, Delta [holdene på ca. 20 drenge hver]. Derunder buddyteams med 3-5 drenge."

KONSEKVENNS OG STRAF

Drengene er glade for den "konsekvenspædagogik" (Frans Ørsted Andersens udtryk), de har mødt på DrengAkademiet. De oplever, at fællesskab og samvær fungerer godt, fordi det hviler på klare regler og tydelige, logiske konsekvenser ved overtrædelser: En konsekvens for ikke at overholde fællesskabets regler er fx fratagelse af mobiltelefoner de få timer om dagen, hvor man må have dem. Desuden kan en konsekvens ved overtrædelse af reglerne fx være deltagelse i ekstra rengøring og ekstra køkkentjans:

"Her lærer man at tænke positivt over de straffe, man får. Man kan se en mening med dem."

"En straf kan være nederen. Men når vi har en nedtur, har vi lært at tænke meget over det og sige op på hesten igen."

"Vi får forklaret systemet og respekterer det. Vi kan også grine lidt af straffe, og selv om det kan være surt, så er det ok."

Martin siger om situationen, når man er blevet straffet: "Og så må jeg sådan bare tænke på, hvad jeg skal. Jeg skal tænke på, hvad mit mål er, hvorfor jeg er her, [...] så må man bare komme videre og op på hesten igen."

Lærer Henrik: "Så vil jeg også fremhæve ledelsen her. Der har været rigtig meget konsekvens bag det, vi har gjort. Og det savner jeg altid i de systemer, jeg ellers har været i, altså når en elev har lavet et eller andet, jamen så bør det have en konsekvens. I stedet for sætter man sig [i folkeskolen] i en rundkreds hele tiden og får snakket om det, men det bliver aldrig rigtig til mere end det, så der er noget god konsekvens bag tingene her."

PROBLEMER OG KONFLIKTER

Drengene i interviewene oplever, at de derhjemme har manglet værktøjer til at bearbejde de mange problemer og konflikter, de har haft. De har følt sig låst fast og har også manglet nogen at snakke med. På DrengesAkademiet har de fået begge dele: Redskaber og nogen at snakke med om problemerne:

"Vi bruger de syv karaktertræk rigtig meget, når vi har problemer: Bedst sammen, giv aldrig op, kæmp for det, osv. Det har hjulpet os meget."

"Har aldrig tænkt over sådan noget [karaktertræk] før. Bare de ville bruge det på skolen hjemme."

"Godt med de mange snakke undervejs, om hvordan vi har det og hvordan det går."

"Problemerne gemmes ikke væk her. Vi tager fat i problemerne, når de opstår. Hjemme har jeg mange konflikter med lærerne. De kan ikke lide mig og jeg kan ikke lide dem."

"Her er den en meget motiverende tone. Vi lærer at vælge selv, men også at vælge forpligter."

"Her arbejder vi meget med at identificere problemerne og så gøre noget ved dem. Hjemme sker der ingenting."

FAGLIG LÆRING

I folkeskolen er det for alle drengene et stort problem, at de ikke kan følge med fagligt og i mange tilfælde er flere år bagud i fagligt niveau. De har følt sig fortabte og haft meget lidt tro på, at de nogensinde ville kunne få noget ud af skolegangen. DrengesAkademiet har vendt op og ned på det: Alle har oplevet en markant faglig fremgang, og nu ser de pludselig sig selv som elever, der godt kan lære og som har en fremtid i uddannelsessystemet:

"Det hjælper meget, at man her lærer i eget tempo. Mine lærere i folkeskolen har aldrig lært mig noget - jeg forstår ikke, hvad de siger."

"Her bruger de gode hjælpemidler, fx Matematikfessor. Også fedt med ros, når vi har lært noget og kan det."

"Her lærer jeg noget. Det gør jeg ikke hjemme. Man får lyst til at lave det rigtigt, når der er nogen, der ser, hvad vi får ud af det."

"Vi får så meget god ros her. Det ros, vi får, er målrettet - det er personligt. I folkeskolen er det bare overfladisk, lærerne har slet ikke set, hvad vi har lavet."

"Det er en gave at være her. Vi får en gave til at lære. Vi har virkelig lært meget her. Jeg er rykket fra 02 i fagene til 7 på bare tre uger."

"Du springer en karakter op per uge her. Vi er blevet doblet op fagligt!"

Drengene er selv meget overraskede over, hvor meget de har rykket fagligt. Som tidligere nævnt, beskriver de det som en fordobling af deres karakterer på tre uger (fokusgruppe 1 elever, s. 34)

Rasmus: *"...efter at jeg [...] har været her, og jeg har prøvet at rykke fra 02 til 7, så er jeg faktisk helt begejstret over det [...], det er jo helt vildt [...] på bare tre uger. Det er jo helt overdrevet."*

Emil: *"Jeg tror aldrig, jeg har fået så meget ros som hernede for eksempel i matematik. [Før] kunne jeg ikke syv-tabellen for eksempel, og da jeg så endelig havde lært den flydende udenad [her], så fik jeg så meget ros."*

I samme forbindelse siger Rasmus: *"Når man får den der ros, så får man mere lyst til at lave tingene, og man får mere lyst til at lave dem rigtige."*

Philip uddyber: *"Og [lærerne på DrengesAkademiet] tager det med et smil hele tiden altså... [...] Og de fokuserer utroligt meget på personlige mål her i forhold til i folkeskolen."*

Drengene havde aldrig drømt om at læse bøger. De fleste havde ved DrengesAkademiets start meget ringe læsekompetencer. Deres oplevelse var, at bøger var for svære og for uinteressante, men nu har de oplevet noget helt andet. For eksempel har de ved den stærkt forbedrede læsefærdighed fået øjnene op for bøger, der interesserer dem. Bogen om den kendte fodboldspiller, Zlatan, har fx motiveret dem til at læse (fokusgruppe 3 elever, s. 7).

Oliver beskriver, hvordan undervisningen med skift mellem store hold og mindre niveaugrupper har fungeret godt på DrengAkademiet: *”Men det jeg ville sige var, at man lærer bedre ved, at man har flere lærere samtidig, som hjælper rundt omkring, og så laver man sådan nogle kurser, som jeg har haft her, hvor i for eksempel matematik har vi arbejdet med brøker, og hvis du ikke kan finde ud af brøker, så kommer du herover og sidder, og så sidder vi her sådan en otte stykker eller sådan noget og tager notater og kommer op og prøver og sådan noget, og så lærer man det lynhurtigt, så kan man det bare.”*

TRIVSEL GENERELT

Interviewene med drengene bekræfter, at læring og trivsel i skolen hænger sammen. Det er en vigtig del af trivslen på DrengAkademiet at drengene oplever, at de har lært så meget, at de lykkes fagligt og personligt. Også det gode samspil drengene imellem og mellem drengene og lærerne og det øvrige personale er en vigtig del af den trivsel, de oplever.

Emil: *”...mine lærere [i folkeskolen] troede ikke på mig, [de troede heller ikke] at jeg ville tage herved, og nu sidder jeg herved, og vi har haft de bedste tre uger i mit liv, det har været de sjoveste nogen-sinde, og jeg vil tage alle de ting, jeg har lært med hjem.”*

Jepp: *”Jamen det har været fantastisk. Det har været en sygt god oplevelse, det.. altså man kom her-til og tænkte, tre uger det bliver lang tid, det bliver hårdt og alt det, men det er altså også det værd. Det er helt vildt, det.. det forandrer.. det forandrer én fuldstændig.”*

Oliver: *”Ja, det er nok de tre mest værdifulde uger, jeg har haft overhovedet.”*

Flere: *”Ja.”*

GODE VANER

De fleste af drengene nævner, hvor glade de er blevet for deres nye sunde vaner. Fx nævnes de faste sengetider og vågnetider. Martin beskriver det således: *”At have den der friskhed i sig, det synes jeg er så dejligt.”*

Drengene vil også prøve at beholde de gode vaner, når de kommer hjem igen, både med sovevaner, og ved at øve sig i matematik om aftenen, så læringen holder ved (fokusgruppe 1 elever, s. 6-7).

Drengene i det tredje fokusgruppeinterview er enige om at skære ned på deres slikforbrug, når de kommer hjem.

Som Oliver forklarer: *”Vi plejer at spise meget mere slik og sådan noget, og så fik vi noget helt andet at spise her, hvor vi slet ikke fik sukker overhovedet. Og vi drak ikke andet end vand, så går energien ikke lige på højeste niveau hele tiden, men jeg synes rigtigt, jeg har vænnet mig til det, så jeg er ikke så træt mere overhovedet.”*

Drengene har fået en forståelse for, hvorfor sukker i store mængder ikke er godt for dem. De vil drikke mere vand, når de kommer hjem og tænke over, hvad de spiser.

Malthe forklarer: *”Man har fået lavet sådan en drejning. [...] De har sådan vendt lidt op og ned på én, [...] og altså selvfølgelig vil jeg ikke spise kager og sådan noget, når jeg kommer hjem, men altså jeg har fået et andet forhold til det, tror jeg, et helt andet forhold.”*

FREMTIDEN

Drengene er udmærket klar over, at de mange forbedringer, som DrengAkademiet har skabt i deres liv, ikke nødvendigvis vil være holdbare i fremtiden, medmindre de kan holde fast i de nye vaner og fortsætte med de gode takter, når de kommer hjem:

”Jeg vil væk fra PC spil fremover og fokusere mere på sport og skating derhjemme.”

”Jeg spiste alt for meget slik før. Jeg har lært at spise sundere nu. Det vil jeg holde fast i.”

”Jeg har fået et andet forhold til alting her. Mit liv bliver anderledes i fremtiden.”

”Jeg vil gerne have en mentor, når jeg kommer hjem herfra.”

”Det har givet mig meget mere lyst til at lære at være her.”

”Jeg er blevet mere social af at være her. Jeg ville ikke snakke med nogen før - det vil jeg gerne nu.”

”Det her er de tre mest værdifulde uger i mit liv.”

”Det er vigtigt, at vores historier kommer ud så, vi kan være med til, at andre også kommer her.”

”Jeg håber, at [hjem]skolen vil lære [af Dreng-Akademiet] og slå to klasser sammen, så man altid har flere lærere sammen. Og så skal de bruge læringsprincipperne fra Dreng-Akademiet i folkeskolen hjemme. Det er for dårligt, at alle elever i Danmark ikke får det her tilbud. Der skulle være mange camps som den her rundt i landet.”

”Altså mit mål er, når jeg kommer hjem, at jeg stadigvæk vil holde fast i det, jeg har lært her og så [...] hver aften lave for eksempel [...] lave ti [regne]stykker, sådan så jeg ikke glemmer de der ting.”

07

TEMATISK ANALYSE Fokusgruppeinterview med lærerne

Lærerinterview med Trine, Lisbet, Tine, Henrik, Louise og Karina den 19.7.13.

Nedenfor ses en tematisk, sammenskrevet analyse af interviewet med enkelte citater.

FORSKELLEN MELLEM DRENGEAKADEMIET OG FOLKESKOLEN

Der opleves et meget større engagement på DrengAkademiet end i folkeskolen, hvor lærerne føler, at man ikke skal stikke næsen for langt frem, hverken hvis man er elev eller lærer. Der er ingen jantelov på DrengAkademiet modsat i folkeskolen.

Der er meget mere uro i folkeskolen end på DrengAkademiet.

Spændende og gavnlige overlap på DrengAkademiet mellem faglig læring og personlig udvikling. Lærerne føler, at netop det element har hjulpet meget på lærernes muligheder for at føre drengene frem til bedre faglige resultater og i forhold til at løfte dem ud af de personlige problemer.

Lærerne oplever en fælles glæde over hinandens gode præstationer, både i lærer- og elevgruppen. Både elever og lærere kan træde frem, når de har opnået gode resultater. I folkeskolen oplever de mere misundelse, mobning og dårlig stemning, hvis ikke alle er lige middelmådige.

Teamstrukturen på DrengAkademiet er markant anderledes og bedre end i folkeskolen, hvor den ofte er besværlig, formel og ligefrem tidsspilde. Samarbejdsstrukturen på DrengAkademiet er langt mere fremme i skoene, og fx arbejder lærerne og det øvrige personale meget mere med at sikre et fælles sprogbrug og en fælles pædagogisk linje. Desuden oplever de, at det er dejligt med en fælles opfattelse af og tilgang til undervisning og læring. I folkeskolen er der ikke konsensus om det.

Lærerne oplever også, at det er en kæmpe fordel, at man kan få lov til at være lærer og alene koncentrere sig om ens fag og undervisningen, fordi det øvrige personale på DrengAkademiet tog sig af drengenes personlige udvikling, deres døgnvaner og deres træning.

Lærerne oplever, at deres hverdag i folkeskolen er alt for ad hoc og tilfældig. Der er ikke fodslag, og mål og værdier er bare tomme ord i en plan, som ingen læser. Omvendt er DrengAkademiet meget målrettet og her er værdierne hele tiden med i alt, hvad der sker i hverdagen.

I folkeskolen er test ikke "comme il faut". På DrengAkademiet er alting testbaseret, ikke for testningens egen skyld, men for at man som lærer løbende kan vide, hvor eleverne er henne, og for at

man kan diagnosticere problemerne med det samme, både de faglige og de sociale, og gøre noget ved dem hurtigt og effektivt. Altså testning for undervisningens og læringens skyld. Lærerne på DrengAkademiet udtrykker, at de savner en sådan tilgang i folkeskolen.

I folkeskolen oplever lærerne en mangel på progression i læring og undervisning. Tilfældige lærerskift, tematiske tilgange og pædagogiske trends styrer – eller også er der bare kaos. På DrengAkademiet tager man hele tiden udgangspunkt i elevernes aktuelle faglige niveau og bygger oven på det.

Lærerne på DrengAkademiet bruger testresultaterne til løbende at tilrettelægge og justere undervisningen på forskellige niveauer, så drengene hele tiden er på det niveau, der aktuelt passer til dem. På den måde kan de være med og lære optimalt. Sådan er det ikke i folkeskolen, hvor det ofte er et emne og et bestemt materiale, der sætter rammerne om den undervisning, alle modtager.

Undervisningen på DrengAkademiet er således baseret på løbende testning, dynamisk niveaudeling, korte faglige oplæg fra lærerne og efterfølgende individuel indsats med tæt sparring med lærerne. I folkeskolen er det gennemgående princip mere et emne eller tema og tilhørende materialer, som hele klassen har, uden skelnen til klassens store niveaumæssige spredning.

På DrengAkademiet er der en udviklingsorienteret holdning hos personale og ledelse – man diskuterer løbende pædagogikken, prøver nye tiltag af og lærer og udvikler sig i fællesskab. I folkeskolen er det "den store nej-hat", der styrer det hele, især nu oven på konflikten [lockout i foråret 2013].

I folkeskolen burde man, som på DrengAkademiet, arbejde meget mere med elevernes individuelle mål og alsidige personlige udvikling. Test og prøver burde, som på DrengAkademiet, i langt højere grad bruges formativt som evaluering fremadrettet.

FORKLARINGEN PÅ DE GODE RESULTATER

Lærerne fremhæver "den indre glød" eller "gnisten" på DrengAkademiet. Der er "vi-stemning" og "korpsånd" – både blandt lærerne og eleverne. Det er en vigtig faktor i forhold til de gode resultater, der vitterligt er opnået. Alle trives og kan lide at være der. Det er meningsfuldt og engagerende.

Også arbejdet med de syv karaktertræk udpeges af lærerne som afgørende. Det virker både på drengenes personlige udvikling og på den faglige læring. De to ting hænger sammen. Arbejdet med tydelige mål har haft en imponerende betydning ifølge lærerne. Igen handler det om hele tiden at fokusere på og fremhæve både de faglige og de personlige mål – samt evt. gruppemål.

Ledelsens opbakning har haft stor betydning. Ikke bare i ord, men også i handling. Det er vigtigt i forhold til konsekvenspædagogikken: Ledelsen går ind og hjælper her. Ledelsen lytter og er med i alt i hverdagen. Det kunne lederne i folkeskolen lære noget af.

Rammerne med kost, motion og personlige vaner og de syv karaktertræk fylder enormt meget for de positive resultater.

Lærer Louise nævner, at det har været lettere at samarbejde om undervisningen, fordi lærerne på DrengAkademiet har været enige om læringsmetoderne og troet på det samme (fokusgruppe 2 lærere, s. 9).

Louise lægger vægt på, hvor effektivt det er at være tre lærere om 100 elever, i stedet for at være isoleret som lærer med sin egen klasse: "Så det synes jeg har været ret interessant, og det fungerede... altså det har virkelig fungeret, at man kunne sparre med hinanden på den måde også for drengene."

Lærerne er enige om, at en af forklaringerne på, hvorfor undervisningen er lykkedes så godt på DrengAkademiet, er lærergruppens engagement og autenticitet.

HVAD KUNNE BLIVE BEDRE PÅ DRENGEAKADEMIET?

DrengAkademiet sommer 2013 manglede en IT-konsulent. Lærerne savnede også mere tid til fælles forberedelse og planlægning i tiden op til Akademiets start sommeren 2013.

Læsning og stavning har været kørt alt for adskilt.

Det giver mening, at der har været tre matematiklærere – men der burde have været seks dansk-lærere, for læsning og stavning fylder rigtig meget.

08

ANALYSE AF ALLE INTERVIEW Karaktertræk og grundprincipper

Nedenfor følger en analyse af interview med såvel drenge som lærere i forhold til de karaktertræk, som Akademiet arbejder med at udvikle hos drengene samt de fem grundprincipper, som udgør fundamentet og udgangspunktet for arbejdet med drengene. Analysen forholder sig kun til de karaktertræk og grundprincipper, som vurderes relevant i forhold til data. Det betyder, at analysen ikke forholder sig til karaktertrækkene "nysgerrighed", "optimisme" og "taknemmelighed" samt det fjerde grundprincip "du vælger selv - og valget forpligter".

VEDHOLDENHED

De forskellige slogans, især 'Giv aldrig op', bliver flere gange nævnt i interviewene som noget, der virker (fx fokusgruppe 1 elever, s.15).

Drengene i det tredje fokusgruppeinterview snakker om, hvordan man for eksempel i matematik-undervisningen ikke får lov til at gå videre til næste emne eller niveau, før man kan det faglige stofområde, man sidder med:

Malthe: *Det, der er forskellen her, er, at du bliver ved, altså...*

Oliver: *Man bliver ved...*

Malthe: *...ja, man bliver ved.*

Philip: *Indtil du kan.*

Oliver: *...indtil man kan.*

Martin: *Du får ikke lov til at gå videre, inden du faktisk kan lave det ark.*

Jonas: *"Jeg havde det meget i [hjem]skolen med, at jeg bare blev ved med at sige, [...], jeg kan ikke, og så kunne jeg lægge bogen på gulvet og næsten falde i søvn [...]. Nu vil jeg gerne. [...] Jeg vil prøve, og hvis det så ikke går, så må jeg prøve en anden gang."*

ENGAGEMENT

Drengene peger flere gange direkte og indirekte på betydningen af arbejdet med karaktertrækket "engagement":

Oliver: *"[...] man skal jo bruge sit bedste [...] til at lære, synes jeg, og det er også det, vi gør her. Der giver de os lov til det, vi synes, der er bedst for os, hvis vi gerne vil kunne give os 100 procent."*

Malthe fortæller om, hvordan hans engagement blev vækket ved introcampen: *"...de fortalte os meget om sådan nogle måder, som altså man ikke brugte i folkeskolen, men nu har man måder, man [bedre] kan lære på og sådan noget. Og så tænker jeg, det gør jeg, jeg giver det en chance."*

Malthe: *"[Men her] er det også noget, der ændrer ens liv, så hvad gør man ikke for at kunne ændre noget i sit liv."*

Lærer Tine beskriver engagementet fra lærernes side således: *"Jamen jeg synes, det har været nogle meget spændende uger, og jeg fornemmer et helt andet voksenmiljø her, hvor alle er forberedte, alle er på, og det er en meget anderledes oplevelse, end den jeg har fra folkeskolen. Det har været en stor lærerig proces også for mig som lærer at være her og møde så mange, der var så engagerede."*

Lærer Karina giver Tine ret - lærerne har taget et stort ansvar og bakket hinanden op i processen: *"...det har været enormt berigende at være sammen med en masse mennesker, som brænder ud over, at det bare er almindeligt at gå på arbejde og så gå hjem igen. [...] Altså fra første dag vi mødtes, der var vi [...] helt høje alle sammen over det."*

Lærer Karina har også lagt mærke til en mærkbar forskel hos drengene: En vilje, et engagement og en ærlighed, som hun ikke har set i folkeskolen ved samme type elever: *"Der er en vilje til, når de er her, så er der en vilje til, at de sår, de har, dem vil de faktisk gerne rette op på, og det er de enormt ærlige overfor."*

SELVKONTROL

Lærer Trine beskriver, hvordan drengene har opnået gode resultater på DrengesAkademiet bl.a. pga. udviklingen af selvkontrol og -ansvar: *"...netop den her gruppe, hvor vi nok alle sammen har haft enkelte af dem i klasserne [hjemme], og hvor det ikke rigtigt har fungeret, de har været meget urolige osv., men her samler vi 100 af dem, og så fungerer det faktisk, og at vi får dem til at rykke sig, og de tager ansvar for det, de laver osv."*

Lærer Karina uddyber, hvordan arbejdet med selvkontrol har været medvirkende til drengenes positive udvikling: *"...der er sket en eller anden rummelighed på en autentisk måde. Jeg kan ikke komme tættere på det, end at arbejdet [med selvkontrol og de øvrige karaktertræk] det må have gjort noget ved dem. Fokus har været den enkelte [...] fremfor [...] alle over én kam, og der har altså været en høj grad af selvansvarlighed og [-kontrol] i et lærende fællesskab."*

Både lærere og elever lægger vægt på de såkaldte "buddyteams" (3-5 elever) som medvirkende til, at drengene lærer selvkontrol af hinanden og skaber fælles og individuel ansvarlighed, og tæt knyttet dertil, naturlige venskaber (fokusgruppe 1 elever, s.18).

SOCIAL INTELLIGENS

Drengene nævner alle det store og gode fællesskab, der er udviklet på DrengesAkademiet. Det føles som en stor familie. Dette tilskriver de bl.a. arbejdet med karaktertrækket "social intelligens" og den dagsorden, det har sat.

Rasmus beskriver det på følgende måde: *"Nu har vi også flere til at kigge på hinanden og spørge om, hvordan du har det. Og der er mange, der er gode til at gå ind og så sige, ved du hvad, kom du med mig, så skal jeg nok hjælpe dig med at snakke om tingene."*

Jakob: *"Altså [...] man er jo i fedt selskab, man får nogle gode venner ud af det [...]. Og når man er i fedt selskab, gør det bare lige det hele sjovere."*

Philip beskriver, hvordan DrengesAkademiet har været med til at gøre ham mere åben over for andre mennesker: *"...jeg har næsten aldrig rigtigt været sammen med nogen, bare siddet for mig selv, gået udenfor og stået på skateboard for mig selv, men [...] efter at have været her, begynder jeg at stole på folk. Jeg føler [nu], at jeg kan godt være sammen med nogle mennesker og blive venner med dem, selvom jeg ikke har set dem før."*

Malthe og Martin snakker også om, at de nu tør være mere sociale:

Malthe: *"Altså [...] jeg har haft tidspunkter i mit liv, hvor jeg virkelig ikke ville snakke med nogen som helst, medmindre jeg kendte dem, og sådan har det også været i det meste af min 8. klasse, hvor jeg ikke rigtigt ville snakke med så mange folk og har været asocial, men det har ændret sig meget her, og jeg har mere lyst til at møde folk."*

Martin: *"Ja, man har mere lyst til at sige 'hej' nu."*

Malthe: *"Ja."*

Martin: *"Ja, men jeg tror, fordi vi alle sammen [...] inderst inde har noget til fælles, vi har jo haft svagheder i det faglige, men så finder man sammen, fordi man ikke behøver at skjule, at man har nogle svagheder, man er kommet her for lige som at vise sine svagheder."*

Lærerne beskriver, hvordan mange drenge, som ikke havde venner før, nu har fået gode venskaber på Akademiet. Nogle drenge er her rykket væk fra "bundpladsen i hierarkiet på hjemskolen", og er i det hele taget blomstret op ved, at alle er mere eller mindre på samme niveau og faktisk slet ikke oplever et hierarki på DrengesAkademiet. Men hvor nogle er blomstret, er der andre, der har haft svært ved dette skift - også en placering som "bundprop" kan jo give tryghed.

Lærer Karina beskriver følgende om drengenes sociale fremgang:

"...jeg synes, at noget af det, der er mest interessant, det er at den problemskabende adfærd [...] stort set ikke har været her. Altså, mange af de her børn har jo haft problemskabende adfærd [på hjemskolen], fordi de har været ukoncentrerede og ufokuserede, og man har ikke vidst, hvad man skulle stille op med dem."

Hun fortsætter: "Ja, på den ene side har de problemskabende adfærdsmønstre været minimale her, og på den anden side [har vi også fået det resultat] at mange af de børn, der er lidt særlige på en anden måde, altså lidt nørdede, dem [...] der går lidt rundt for sig selv, sådan så vi også nogen her i starten, men så lige out of the blue står de her og giver hånd og siger 'Godmorgen Karina' og 'Har du haft en god dag?'"

FØRSTE GRUNDPRINCIP: FORVENT DET BEDSTE

Ifølge drengene har lærerne på DrengAkademiet lagt op til, at de (drene) forventer noget andet fra folkeskolen, når de kommer tilbage dertil. På DrengAkademiet har de prøvet at ændre den negative holdning til skole, læring og undervisning, som mange af drengene mødte op med. I folkeskolen har drengene oplevet lærere, der talte nedsættende, irriteret eller opgivende til dem. På DrengAkademiet fortæller lærerne drengene, at de tror på dem, og at de kan. Der er en motive-rende tone og håbet er, at drengene kan tage den konstruktive tilgang med tilbage – og måske åbne lærernes øjne for deres positive sider (fokusgruppe 1 elever, s.32-33).

Drengene i det tredje fokusgruppeinterview er spændte på det at starte i deres respektive skoler igen efter sommerferien:

Philip: "Altså jeg glæder mig egentlig til at komme i skole."

Jepp: "Jeg glæder mig også sådan lidt."

Martin: "Og se hvordan det bliver."

Flere: "Ja."

ANDET GRUNDPRINCIP: FRIHED TIL AT LÆRE I EGET TEMPO

Interviewene viser, at dette har været et meget virksomt princip:

Christian: "Så spørger de, altså, hvad er problemet, hvad er det, du ikke kan finde ud af? [...] Så snakker vi lidt sammen frem og tilbage, og så kommer vi frem til en konklusion, fx at det var dobbeltkonsonanten, der drillede. Og så [...] kan det være, at dagen efter så kan du det måske, altså du bruger længere tid på det. Men altså du får [...] dine egne muligheder. Du lærer det [der er svært], og det hjælper også meget, når du får lov til at lære det på en helt anden måde og [...] i dit eget tempo."

Flere steder pointerer drengene vigtigheden af, at der er rum og plads til at man kan være uoplagt, irriteret, træt eller sur:

Christian: "Hvis der er noget, vi ikke lige orker eller ikke lige har lyst til, eller hvis vi har det lidt skidt eller er lidt utilpas [...], så er der en lærer, der siger, ok, fint nok, og går hen og spørger, hvad er der galt? Hvorfor du ikke lige er i gang, om der er et eller andet i vejen [...] hvis jeg så siger, ja, jeg har det ikke så godt, jeg har ikke lyst lige nu, fint nok, så får du lov til at lige gå ud og lige få lidt luft."

Drengene oplever dermed respekt for dem som individer og en forståelse for deres individuelle læringstempo:

Martin: "...så var der en episode, hvor jeg sad og også havde det dårligt, og så kom [lærer] Karina og spurgte, hvorfor laver du ikke noget, Martin? Jamen det er, fordi jeg har det dårligt. Så sagde hun bare at det var ok, og at jeg kunne gå en tur eller et eller andet [...] og så gik jeg en tur. Da jeg så kom tilbage, så havde jeg det bare meget bedre, og jeg tænkte bare, hvorfor kan det ikke være sådan i folkeskolen?"

Martin: "...normalt så starter vi med [noget fælles] fx diktat. Vi laver så diktaten, og derefter arbejder vi lidt i vores stavebog eller laver andre individuelle ting, som vil hjælpe os personligt i stedet for at lave noget, hvor det kun er én ting, som alle elever laver. Her laver man det, man selv har brug for."

Lærerne forklarer, hvordan man på DrengAkademiet bl.a. vha. princippet om, at man lærer i eget tempo, har fået indkredset og belyst drengenes problemer i for eksempel matematik. Lærer Karina forklarer: "Vi har jo taget dem med det samme og sagt, at der er de hersens cirkler, de skal igennem, sådan her er den faglige progression, og når man ikke kan matematik, så er det, fordi der er huller, der skal lukkes. Du skal ned og lukke det hul. Så de har med det samme vidst, at det ikke var noget med, at de var dårlige til matematik, det handler simpelthen om, at der er nogle fagkompetencer, de ikke har fået."

Og de huller har ifølge både lærerne og eleverne på DrengAkademiet ofte at gøre med, at der gås for hurtigt frem i folkeskolen i forhold til den her gruppe. Der er ikke tid og rum til at få alle med. Der bliver ikke givet mulighed for, at alle kan øve sig, til de har lært stoffet (fokusgruppe 2 lærere, s.15).

På DrengAkademiet tager man sig tid til at lukke hullerne, og så viser det sig næsten altid, at drengene lige pludselig kan forstå en hel masse, hvorefter det ikke behøver at tage så lang tid for drengene at dygtiggøre sig i en ny færdighed. Pludselig får de den meget positive oplevelse af at kunne lære noget nyt hurtigt – deres eget tempo bliver sat op! Samtidig er der ingen berøringsangst blandt lærerne i forhold til at placere drengene på det niveau, der aktuelt passer til dem:

Lærer Karina: "Når jeg har lavet en test, går jeg ind og siger, nåh, men det er fint, så du er på C9 niveau, og du er C8 og du ligger på C5, men du skal jo op på C9 ligesom alle de andre, vi skal bare lige finde ud af, hvordan du kommer derop."

Lærerne siger, at det er en af forskellene på DrengAkademiet og folkeskolen: På DrengAkademiet er der ikke noget galt i at blive (midlertidigt) placeret på et lavt niveau, for de opdager, "At på ti minutter kan de lære noget nyt og komme tilbage og sige, nu kan jeg det." – og så rykke et niveau op.

I forhold til denne progressionspædagogik uddyber lærer Karina: "Drengene kan accelerere så hurtigt i læringen, fordi de hele tiden arbejder videre med det, de lige har lært i deres eget tempo."

Til princippet om læring i eget tempo hører "at man lærer om at lære". Undervisningen på DrengesAkademiet har haft fokus på at få drengene til at forstå, hvordan man lærer, så de bedre forstår deres egen læring og kan evaluere sig selv og træne derefter. Drengene har dermed opnået en forståelse for egne styrker og svagheder og har indset, hvorfor de skal træne noget mere end andet. Som Karina siger: "Og de ved, at det ikke er et tab at skulle være på 2. klasse eller 3. eller 4. klasse niveau [selv om du går i 8. eller 9. klasse] det er det, du nu forstår og kan, der forudsætningen for at kunne komme videre" - det handler om, siger lærerne, at de oplever, at selv om det måske kan virke ydmygende at få konstateret, at man i et fag er flere år bagud, kan de ved en målrettet indsats hurtigt gå flere år op ad stigen.

Karina: "De [oplever], at de ikke taber ved det. De føler ikke, at [...] de ikke kan leve op til de krav, der er, fordi at de kan mærke, at det giver mening nu [at starte på et lavt niveau]. Og derfor kan vi få dem til at arbejde [...] forlæns nu."

TREDJE GRUNDPRINCIP: DE SYV KARAKTERTRÆK GØR FORSKELLEN

Alle drengene i det første fokusgruppeinterview nævner, hvordan de har kunnet bruge viden om og træning af de syv karaktertræk til at blive bedre til skolegangen (fokusgruppe 1 elever, s.28-29).

Før drengene kom på DrengesAkademiet, tænkte de, at de tre uger næppe ville føre til noget videre fagligt og personligt løft, men efter at have været der, tillægger de bl.a. arbejdet med de syv karaktertræk stor betydning for, at de har lært så meget på opholdet (fokusgruppe 1 elever, s.32).

I starten af opholdet blev deres negative forventninger imidlertid bekræftet:

Jeppes: "Ja, altså jeg må godt nok sige, jeg [...] tænkte i starten, der var det altså bare sådan nogle karaktertræk og sådan noget, og jeg tænkte, det lærer vi ikke noget af."

Oliver: "Ja, jeg tænkte også bare, hvad fanden er det her? Jeg troede, vi skulle gå i skole."

Men hurtigt skiftede de holdning til betydningen af arbejdet med de syv karaktertræk.

Lærer Henrik: "Så synes jeg, at det har været en fornøjelse at opleve, at de syv karaktertræk virkelig gør noget ved de unge mennesker. Det, at de har kunnet forholde sig til de her træk og virkelig taget dem til sig, det tror jeg [...] har stor betydning for, at de har været klar til at tage imod. Og så det her med selvevaluering hele tiden som et værktøj, det har også rykket i noget, det er jeg overbevist om. Plus, at det her med tydeliggørelsen af målene. Hvad det er, vi skal opnå hver især."

Alle lærerne er enige om, at arbejdet med de syv karaktertræk har haft enorm betydning for DrengesAkademiets succes (fokusgruppe 2 lærere, s.14). Men de er skeptiske over for mulighederne for at gøre det samme i folkeskolen, da rammerne ikke er til det.

Trine forklarer dilemmaet: "Altså jeg tror da, jeg som klasselærer kan gøre noget af det, men det kæmpe stykke arbejde, vi har gjort her, har virkelig haft indvirkning på, hvordan vi har kunnet undervise."

Et af de konkrete problemer, de nævner, der er i folkeskolen, er den manglende mulighed for at skabe ro og fx fjerne distraktioner som mobiltelefoner og andre gadgets, som jo blev fjernet fra drengene på DrengAkademiet (med mindre de direkte skulle anvendes i undervisningen).

De syv karaktertræk er virksomme i forhold til det gigantiske problem omkring den usunde og distraherende levevis, som mange af drengene (og mange andre elever i folkeskolen) oplever med computerspil, mobiltelefoner, slik, sene sengetider, stillesiddende liv og mangel på sund kost, motion og nattesøvn.

Trine: *"Vi har skabt nogle rammer for optimal læring, som vi ikke rigtigt har mulighed for at lave i folkeskolen."*

FEMTE GRUNDPRINCIP: ORDENTLIG OPFØRSEL

Drengene er enige om, at arbejdet med det femte grundprincip har haft stor positiv betydning for dem.

Drengene fortæller i det tredje fokusgruppeinterview, hvordan holdene ikke får lov til at spise, før alle er til stede:

Martin: *"Det synes jeg også er lidt nederen faktisk, men det er fair nok, jeg forstår godt hvorfor, men jeg synes, det er lidt nederen at det der med, at ikke før alle er samlet, så kommer maden..."*

Lærer Trine siger om DrengAkademiets arbejde med ordentlig opførsel, at det især handler om de tydelige strukturer og klare rammer, de har:

"...det, de oplever som snærende i folkeskolen, det kan nemt være, at rammerne ikke er tydelige. Så er der en stor chance for, at man rent faktisk gør det, man ikke må eller er forkert, fordi hvis banen ikke er kridtet klart op [så ved man jo ikke hvad man må og ikke må]. Her [på DrengAkademiet] er banen jo meget tydelig kridtet op både i forhold til, hvad er det for nogle værdier, vi har og [i forhold til] vores regler. Så kan drengene se rammerne, de kan se, hvor banen er. Så er det jo meget nemmere for den slags elever at navigere. Det tror jeg har meget med den [gode opførsel] at gøre."

Den ordentlige opførsel bunder også i helt elementære ting som at lærerne hver dag ser eleverne i øjnene, og fx siger pænt 'godmorgen' og 'goddag' til dem. Lærerne skal selv være rollemodeller for den gode opførsel.

Lærer Karina siger: *"Jeg tror det der med, at de bliver set i øjnene [af personalet] hver dag, og at vi giver hånd til dem, det er en helt basic ting, alle bliver set hver dag. [...] og jeg tror det, vi har gjort her."*

"Så synes jeg, at det har været en fornøjelse at opleve, at de syv karaktertræk virkelig gør noget ved de unge mennesker. Det, at de har kunnet forholde sig til de her træk og virkelig taget dem til sig, det tror jeg [...] har stor betydning for, at de har været klar til at tage imod."

Lærer, DrengAkademiet 2013

09

KONKLUSION

Forskningsspørgsmålet lød:

Hvilken betydning og effekt har DrengAkademiets arbejde i sommeren 2013 haft i forhold til elevernes læring, trivsel, personlige udvikling og motivation for skolegang?

På baggrund af de forskellige data, der er præsenteret i denne rapport (fokusgruppeinterview, faglige prøver, tidsseriestudier med LRS og de syv karaktertræk samt observationsmateriale og dokumenter fra DrengAkademiet), kan jeg generelt konkludere, at DrengAkademiets arbejde umiddelbart har haft en meget stor effekt og afgørende betydning for elevernes læring, trivsel, personlige udvikling og motivation.

Opstillet i punktform kan man konkludere, at:

- Fokus på den enkelte elev og hans mål, niveau, interesser og behov har skabt øget motivation for skolegang blandt drengene. Et fokusområde som både elever og lærere efterlyser i folkeskolen.
- Eleverne har generelt og markant forbedret deres faglige niveau i læsning, stavning og matematik med et niveau, som svarer til 1-3 års indsats i normalskolen.
- Der er generelt sket en klar forbedring af elevernes trivsel og motivation for skolegang.
- Der er sat gang i en positiv personlig udvikling i retning af højere grader af selvværd, selvregulering og indre motivation hos langt de fleste af drengene.
- Der er sket en generel forbedring af drengenes sociale kompetencer.
- Elever, der før forsøget oplevede sig selv (og i skolen var beskrevet som) problematiske, belastede, mangelfulde, håbløse og dårligt fungerende i skolen, oplever nu sig selv som mere ressourcefulde, stærkere, mere kompetente, mere sociale og med mere håb for fremtiden.

Resultaterne tyder således på, at DrengAkademiet i høj grad har opfyldt de mål, man har opstillet med projektet. Tilbage står imidlertid spørgsmålet om den langsigtede effekt. Selv om der fra 2012-holdet er data, der antyder en positiv langtidseffekt og -betydning, er det vigtigt at fortsætte arbejdet med udrulningen af konceptet i kommunerne, såvel som det er vigtigt at udvikle de tiltag, der er sat i værk for at følge drengene igennem 9. klasse på hjemskolen og videre ind i ungdoms-årene med erhvervsrettede og/eller gymnasiale uddannelser.

10

LITTERATURLISTE

Andersen, F.Ø. & Christensen (red.) (2012). Den positive psykologis metoder. København: Dansk Psykologisk Forlag.

Dreier, O. (2006). Imod abstraktionen af struktur. Nordiske Udkast nr. 34.

Egelund, N. (2013). PISA 2012 undersøgelsen - en sammenfatning. København: KORA. Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning.

Hattie, John (2013). Synlig læring - for lærere. Frederikshavn: Dafolo.

Holzkamp, K. (2005). Mennesket som subjekt for videnskabelig metodik. Nordiske Udkast nr. 2.

Knoop, H.H. (2012). Om psykologien i en ny nordisk skole. I: Kognition & Pædagogik, Ny Nordisk Skole? Ny Nordisk Pædagogik? 22. årgang nr. 85. København: Dansk Psykologisk Forlag A/S.

Knoop, H.H. (2013). Positiv psykologi. Tænkepauser - viden til hverdagen af topforskere fra Aarhus Universitet. Århus: Aarhus Universitetsforlag.

Kvale, S. & Brinkmann, S. (2008). InterView: Introduktion til et håndværk. København: Hans Reitzels Forlag.

LøkkeFonden (2013). Fra dreng på kanten til ung i fællesskabet. LøkkeFonden Status 2012. Lokaliseret d.2.10.13 på: http://www.loekkefonden.dk/downloads/LoekkeFonden_Status_2012.pdf.

Münster, S. (2013a). Koncept for DrengAkademiet, 2012. Bliver tilgængeligt på: www.LøkkeFonden.dk

Münster, S. (2013b). Næste skridt for DrengAkademiet. Bliver tilgængeligt på: www.LøkkeFonden.dk

Nissen, P. (2012a). Assessment og intervention i et positivt psykologisk perspektiv. I Andersen & Christensen (Red.), Den positive psykologis metoder. Forskning, assessment, test, udviklingsarbejde og intervention (s. 165-186). København: Dansk Psykologisk Forlag.

Nissen, P. (2012b). Hvordan måler man om eleverne lærer noget i skolen?. I: Økonomi og Politik, Tema: Den danske skoles økonomi og politik. 85. årgang nr. 2.

Rogers, C. & Freiberg, H. J. (1994). Freedom to learn. New Jersey: Prentice Hall, Inc.

Ryan, R.M. & Deci, E. L. (2000). Self-Determination Theory and the Facilitation of Intrinsic Motivation, Social Development, and Well-Being. *American Psychologist*, 55(1), 68-78.

Seligman, M. (2011). At lykkes. En perspektivrig positiv psykologi om lykke og trivsel. København: Mindspace.

Sheldon, K. (2012). Motivation. Viden og værktøj fra positiv psykologi. København: Mindspace.

De tre transskriberede fokusgruppeinterview

Andersen, F.Ø. (2013a). Interview d. 19.07.13. Fokusgruppeinterview nr. 1. Første elevgruppe.

Andersen, F.Ø. (2013c). Interview d. 19.07.13. Fokusgruppeinterview nr. 2. Hele lærergruppen.

Andersen, F.Ø. (2013b). Interview d. 19.07.13. Fokusgruppeinterview nr. 3. Anden elevgruppe.

Læs mere om DrengAkademiet
på lokkefonden.dk

